

امکان سنجی استقرار و رتبه‌بندی معیارهای سیستم تولید بهنگام (JIT) در صنایع شیمیایی (مطالعه موردی: مجموعه فومن شیمی شهرک صنعتی رشت)

حمزه امین‌طهماسبی^۱، مجتبی زردان^۲، مصطفی صدیقی پاشاکی^۲ و سید پویا میر مهرکار^۲

^۱استادیار گروه مهندسی صنایع، دانشگاه گیلان

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی راهبرد شمال، رشت

چکیده - سیستم تولید به هنگام (JIT) فلسفه‌ای مدیریتی است و اجرای موفق آن نیازمند زیرساخت‌ها و مقدماتی است که از جمله آن‌ها می‌توان به اهرم‌های سیستم JIT اشاره نمود. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری این تحقیق مجموعه فومن شیمی شهرک صنعتی رشت است. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه و مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی استفاده گردیده و به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و رتبه‌بندی معیارها از تکنیک تصمیم‌گیری چند معیاره DEMATEL استفاده شده است. با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش به منظور استقرار سیستم JIT مدیران مجموعه فومن شیمی باید سه معیار اولیه (ساختار سازمانی و کنترل‌ها، تسهیلات، تأمین منابع) که نقش اصلی را در حل مشکلات موجود در شرکت دارند و موجب می‌گردند تا سیستم JIT با موفقیت استقرار یابد را جهت برنامه‌ریزی‌ها در اولویت قرار دهند. همچنین نسبت به سه معیار دیگر (فناوری فرآیند، منابع انسانی و برنامه‌ریزی تولید و کنترل) که عامل اصلی به وجود آورنده مشکلات می‌باشند و موجب عدم استقرار موفق سیستم JIT می‌شود اقدامات لازم را صورت دهند و در برنامه‌ریزی‌ها این معیارها را لحاظ کنند. بعلاوه مشخص گردید که به ترتیب اهرم‌های ساختار سازمانی و کنترل‌ها، تسهیلات، تأمین منابع، فناوری فرآیند، منابع انسانی و برنامه‌ریزی تولید و کنترل دارای اهمیت می‌باشند.

کلید واژه- سیستم تولید بهنگام (JIT)، معیارهای سیستم JIT، رتبه‌بندی معیارها، DEMATEL.

۱- مقدمه

بقای خویش در محیط رقابتی و پویای حاکم بر دنیای امروز، آن‌ها را بکار گیرند. چالش امروز برای مدیریت کسب‌وکار، ارائه محصولاتی با عملکرد کیفی، هزینه و تحویل (QCD) بسیار مناسب، باهدف جلب رضایت مشتری (CS^۲) و پیشی گرفتن از رقبا از طریق فعالیت‌های بازار آفرینی است [1]. زمانی سازمان به وضعیت تولید در کلاس جهانی می‌رسد که توانسته باشد به‌طور

جهان پیش رو همواره دستخوش تغییر و تحولات اساسی بوده و دانش بشری پیوسته در حال رشد و تکامل است. مدیریت تولید نیز متناسب با این پیشرفت؛ روش‌ها، ایده‌ها و سیاست‌های جدیدی را بکار گرفته است که سازمان‌ها را وادار می‌کند تا برای

^۲ Customer Science

^۱ Quality, Cost and Delivery

